

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5To/12/2019
Identifikačné číslo spisu: 9517100160
Dátum vydania rozhodnutia: 17.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9517100160.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obžalovaného O. H., pre zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného v čase skutku, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2020 v Bratislave odvolania obžalovaného O. H. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podané proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 8. októbra 2019, sp. zn. BB-3T/26/2017, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec sa v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej aj „prvostupňový súd“) rozsudkom z 8. októbra 2019, sp. zn. BB-3T/26/2017, uznal obžalovaného O. H. za vinného zo zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného v čase skutku (ďalej „Tr. zák.“) s tým, že podľa právnej vety obžalovaný predložil nesprávny doklad a tým umožnil protiprávne zadržanie prostriedkov z rozpočtu Európskych spoločenstiev a spôsobil tým škodu veľkého rozsahu, a to na tam uvedenom skutkovom základe, podľa ktorého ako štatutárny zástupca spoločnosti V. H. Z., spol. s r. o., so sídlom N., P. X, IČO: XX XXX XXX (ďalej len „V. H. Z.“), ako konečného prijímateľa nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) z prostriedkov Európskych spoločenstiev a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, poskytnutého na základe Zmluvy o poskytnutí NFP reg. č. G.-XXXDM-XXXX-XXX/XXXX uzavretej dňa 06.05.2010 (ďalej len „Zmluva o poskytnutí NFP“) medzi Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, v zastúpení Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania, so sídlom Bratislava, Miletičova 23 (ďalej len „NARMSP“) ako poskytovateľom pomoci a spoločnosťou V. Z., spol. s r. o., so sídlom U. XX (od 27.06.2011 V. H. Z.), ako konečným prijímateľom v rámci operačného programu

„Konkurencieschopnosť a hospodársky rast“ a v rámci projektu s názvom „Zvýšenie konkurencieschopnosti spoločnosti V. Z. spol. s r. o.“ kód L. XXXXXXXXXXXX, v znení dodatkov č. 1 až 3 (s celkovými oprávnenými výdavkami v sume 995.542,- EUR, z toho nenávratný finančný príspevok tvorí sumu 497.771,- EUR, čo predstavuje 50 % celkových oprávnených výdavkov a zvyšných 50 % tvoria vlastné zdroje prijímateľa), u ktorého na základe žiadostí o priebežné platby č. 1 až 8 a žiadosti o záverečnú platbu už došlo k reálnemu čerpaniu NFP v plnom rozsahu, v žiadostiach o platbu č. 1 a 3 zo dňa 06.09.2011 a 03.11.2011 deklaroval nákup strojných zariadení, ktorých fyzickú existenciu v čase kontroly na mieste dňa 05.06.2013 nevedel preukázať, nakoľko v čase tejto kontroly bolo zistené, že na mieste realizácie projektu sa nenachádzajú v žiadosti o platbu č. 1 deklarované strojné zariadenia - kompletne olejové hospodárstvo v.č. XXXXXXXXXXXX v nadobúdacej cene 11.949,- EUR bez DPH a v žiadosti o platbu č. 3 deklarovaný kompletný stroj na výrobu hydraulických hadíc v. č. X.X-XXMS-XXXXXX v nadobúdacej cene 42.488,- EUR bez DPH, ktorého súčasťou mali byť aj v čase kontroly chýbajúca rezačka hadíc a orezávačka pryže, ďalej v žiadosti o platbu č. 8 a 9 zo dňa 24.04.2012 a 27.08.2012 deklaroval nákup ďalších strojných zariadení, konkrétne ohraňovacích lisov s príslušenstvom o nadobúdacej cene každé 117.506,- EUR bez DPH s v.č. XXXXX-DXMXXX a XXXXX-M.XWY a v žiadosti o platbu č. 6 zo dňa 21.03.2012 obrábacie centrum s príslušenstvom „v.č.XX“, ktoré malo byť zakúpené ako nové v nadobúdacej cene 165.202,- EUR bez DPH, pričom v prípade ohraňovacích lisov kontrola na mieste činu dňa 05.06.2013 existenciu takto označených strojov nepreukázala, tu sa nachádzajúce dva ohraňovacie lisy neboli označené v súlade s deklarovaným nákupom a v prípade obrábacieho stroja tento takisto nebol označený v súlade s deklarovaným nákupom a zrejme nešlo o nové zariadenie, čím došlo zo strany prijímateľa NFP k porušeniu § 31 ods. 1 písm. n) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne k porušeniu pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté, nakoľko prijímateľ NFP v zmysle článku 1 bodu 4. Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytnutí NFP, ktoré sú prílohou Zmluvy o poskytnutí NFP, nepreukázal, že účtovnými dokladmi v predmetných žiadostiach o platbu dokladované oprávnené výdavky boli skutočne realizované, tiež k porušeniu čl. 14 „Oprávnené výdavky“ ods. 1 písm. c), e), g) a h) Všeobecných zmluvných podmienok k Zmluve o poskytnutí NFP a k neoprávnenému čerpaniu finančných prostriedkov, ktoré mu boli poskytnuté vo výške 227.325,51 EUR, pričom aj napriek Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. XXXXXXXXXXXX/ZXX zo dňa 10.09.2013 a rozsudku Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 10Cb/96/2014-164 zo dňa 10.07.2014 (právoplatný 11.09.2014 a vykonateľný 17.09.2014), na základe ktorého je žalovaný V. H. Z. povinný žalobcovi Slovenskej republiky Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky zaplatiť 227.325,51 EUR s príslušenstvom v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, uvedené finančné prostriedky prijímateľ NFP nevrátil, čím spôsobil poskytovateľovi protiprávnym zadržaním finančných prostriedkov škodu vo výške 193.226,68 EUR, čo predstavuje prostriedky z rozpočtu Európskej únie (85 % z poskytnutej sumy NFP).

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 261 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák., § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorý bol podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. podmienčne odložený s uložením probačného dohľadu podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. na skúšobnú dobu päť rokov. Zároveň bol obžalovanému uložený podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. peňažný trest dvadsaťtisíc eur a pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, ako aj podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze účasti na akýchkoľvek projektoch financovaných zo zdrojov štátneho rozpočtu a zdrojov Európskej únie na päť rokov. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku („Tr. por.“) bola poškodená Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku prvostupňového súdu v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Tr. por. podali odvolania jednak prokurátor proti výroku o treste v neprospech obžalovaného písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 10. októbra 2019 (č. l. 2341) a následne s doručením písomných dôvodov podaného odvolania na prvostupňový súd 15. novembra 2019 (č. l. 2366-2367), jednak obžalovaný

prostredníctvom obhajcu JUDr. Milana Žoldoša proti všetkým jeho výrokom a proti konaniu, ktoré predchádzalo rozsudku, písomným podaním doručeným na prvostupňový súd 16. októbra 2019 (č. I. 2342) a následne s doručením dôvodov podaného odvolania na prvostupňový súd podaním z 10. decembra 2019 (č. I. 2369-2379).

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v písomných dôvodoch odvolania navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. a obžalovanému uložil primeraný trest s tým, že sa nestotožňuje s výškou uloženého trestu odňatia slobody a peňažného trestu, pričom namietol tieto základné skutočnosti:

- prvostupňový súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s použitím § 39 ods. 1 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu s poukázaním, že súd verí tomu, že prevádzka a samotný projekt funguje, stroje existujú, len neboli kupované nové, ale repasované, pričom podľa prokurátora bolo dokazovaním preukázané, že niektoré stroje sa na prevádzke nenachádzali a niektoré neboli kompletne a prevádzkyschopné, v čase kontroly sa na strojoch reálne ani nepracovalo a v čase, kedy mal projekt fungovať a kedy bola vykonaná kontrola prevádzky a zariadení, bol projekt iba „na papieri“ a reálne nefungoval, súd objektívne neskontroloval a nezisťoval fungovanie projektu v súčasnosti a iba sa uspokojil s tvrdením obžalovaného a fotodokumentáciou ním predloženou, z ktorej nie je možné zistiť, či ide o danú prevádzku a projekt s konkrétnymi strojmi, ohľadom ktorých obžalovaný dostal dotáciu a podľa prokurátora malo byť v tomto smere doplnené dokazovanie, aby bolo objektívne zadokumentované, v akom stave sa projekt nachádza,
- skutočnosť, že projekt v súčasnosti funguje, nemôže byť podkladom pre mimoriadne zníženie trestu, ale iba pre uloženie trestu na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorú nemôže súd radikálne znížiť s poukazom na to, že obžalovaný časť získaných prostriedkov možno použil na stanovený účel a iba časť si ponechal na iné účely,
- výšku uloženého peňažného trestu považuje prokurátor iba za symbolickú s poukazom na výšku spôsobenej škody s tým, že peňažný trest má byť uložený vo výmere, ktorá sa k nej aspoň približuje.

Obžalovaný v dôvodoch podaného odvolania navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na opätovné konanie, pričom namietol nasledujúce základné skutočnosti:

- ohľadom vád konania, ktoré predchádzalo rozsudku, obžalovaný uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že pokiaľ obžalovaný nevrátil nenávratný finančný príspevok („NFP“) v stanovenej lehote, t. j. do 50 dní od doručenia žiadosti o vrátenie, skutok je dokonaný márnym uplynutím tejto lehoty a podľa poškodeného táto lehota mala uplynúť až 3. decembra 2014 (list z 10. októbra 2013, ktorým poškodený zaslal prijímateľovi výzvu na vrátenie prostriedkov), pričom obžalovaný poukazuje, že trestné stíhanie bolo začaté už 30. septembra 2013 (uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci), t. j. ešte pred uplynutím lehoty na vrátenie prostriedkov, z čoho vyplýva, že trestné stíhanie začalo ešte skôr, ako mohla vôbec vzniknúť trestnosť činu a samotné uznesenie bolo teda nezákonné a nemohli nastať účinky predpokladané § 199 ods. 5 Tr. por., čím podľa obžalovaného v takomto trestnom stíhaní nie je možné ex lege pokračovať a ani vzniknúť voči žiadnej osobe obvinenie a napriek tomu v takto začatom trestom stíhaní bolo voči obžalovanému vznesené obvinenie za skutok, ktorý sa ešte ani nestal a obžalovaný v tejto súvislosti poukazuje na zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR z 23. septembra 2019 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 33; obžalovaný ďalej poukázal, že súd do skutkovej vety zapracoval aj zistenie, že obžalovaný nevrátil NFP ani na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 10Cb 96/2014 a je otáznym, či je takáto skutková okolnosť relevantná z hľadiska naplnenia objektívnej stránky danej skutkovej podstaty a uvedený civilný rozsudok má iba deklaratórnu povahu, nie konštitutívnu, t. j. už iba konštatuje skôr vzniknutý nárok, resp. skôr vzniknuté porušenie povinnosti, pričom obžalovaný o existencii uvedeného rozsudku ani nevedel, jednalo sa o rozsudok pre zmeškanie a o jeho existencii sa dozvedel až na základe začatej exekúcie a absencia vedomosti o jeho existencii vylučuje úmysel obžalovaného zadržať predmetné prostriedky,
- ohľadom skutkových zistení obžalovaný uviedol, že je otáznym, prečo práve okolnosti druhej kontroly na mieste z 5. júna 2013 by z hľadiska skutkovej podstaty § 261 Tr. zák. mali byť relevantnejšie ako prvá kontrola na mieste z 28. septembra 2012, ktorou neboli zistené žiadne nedostatky, obžalovaný je trestne stíhaný a uznaný za vinného za to, že v čase druhej kontroly boli zistené určité nedostatky, čo

ešte neznamená, že tieto nedostatky existovali aj v čase výkonu prvej kontroly, ktorá bola vykonaná skôr a podľa obžalovaného je relevantná prvá kontrola, ktorá bola vykonaná bezprostredne po podaní príslušných žiadostí o platbu a je spôsobilá časovo bezprostredne preukázať, či obžalovaný splnil svoje povinnosti, pričom v súvislosti s prvou kontrolou konštatovanie súdu o rodinnej spriaznenosti svedka M. s rodinou Y. je irelevantné, svedkyňa S. potvrdila výpoveď svedka M. minimálne v tom, že keby boli zistené v rámci prvej kontroly nejaké nedostatky, boli by nepochybne zachytené v písomnej správe a svedkyňa S. vôbec nepotvrdila žiadne ovplyvňovanie jej osoby alebo výsledkov prvej kontroly zo strany svedka M.; obžalovaný za účelom preukázania absencie nedostatkov v rámci prvej kontroly navrhol vykonať dôkaz vyžiadaním fotodokumentácie vyhotovenej v el. forme od poškodeného, keďže kontrolná skupina vyhotovila digitálne fotografie, na základe ktorých by bolo možné zistiť podľa identifikačných štítkov jednotlivých strojných zariadení, či obžalovaný obstaral strojné zariadenia tak, ako ich deklaroval voči poskytovateľovi (kópie fotografií v súdnom spise nie sú v dostatočnej kvalite, aby bolo možné identifikovať napr. jednotlivé identifikačné štítky), čo súd odmietol vykonať, pričom tento dôkaz je podľa obhajoby spôsobilý objasniť relevantnosť záverov prvej kontroly a takýmto postupom súdu bolo porušené právo obžalovaného na obhajobu,

- ohľadom právneho záveru v napadnutom rozsudku, že obžalovaný predložil nesprávny doklad, obžalovaný uviedol, že predložil poskytovateľovi v rámci jednotlivých žiadostí o platbu také podklady, ktoré obdržal od svojich dodávateľov a v konaní nebolo preukázané, že by obžalovaný vedel o ich nesprávnosti a úmyselne ich predložil poskytovateľovi v úmysle spôsobiť škodu, pričom súd skúmal skutkový stav až k 5. júnu 2013 a prijímateľ uvedenými strojnými zariadeniami disponoval v čase predchádzajúcom pred dňom, ku ktorému súd zisťoval skutkové okolnosti; pokiaľ by hypoteticky prijímateľ v čase po vykonaní prvej kontroly na mieste ďalej nedisponoval predmetnými strojnými zariadeniami, uvedená skutočnosť nemôže vyvolať trestnoprávne následky, keďže obhajobou vyššie uvedené dôkazy preukazujú, že uvedené prostriedky boli vynaložené na daný účel a prípadná indispozícia s uvedenými strojnými zariadeniami môže vyvolať maximálne súkromnoprávne následky vzhľadom na záväzok prijímateľa mať strojné zariadenia vo vlastníctve počas 5 rokov (čl. 2 ods. 4, čl. 6 ods. 1 písm. a/ VZP k zmluve o NFP), pričom obžalovaný trvá na tom, že uvedené strojné zariadenia mal vo vlastníctve aj v čase vykonania druhej kontroly v roku 2013, v konaní ani nebol vykonaný jediný dôkaz, ktorý by odôvodňoval záver, že úmyselne predložil poskytovateľovi nesprávny doklad, je však nesporné, že uvedené stroje, ktoré sa nachádzali v čase druhej kontroly v prevádzke obžalovaného, boli rovnakého typu, druhu, kvality, ceny ako tie, ktoré boli deklarované v príslušných faktúrach; subjektívna stránka skutkovej podstaty, t. j. úmysel sa musí vzťahovať na každú časť objektívnej stránky, teda aj na úmyselné predloženie nesprávneho dokladu, obžalovaný však predložil poskytovateľovi tie isté podklady, ktoré obžalovanému predložil dodávateľ a v takomto prípade absentuje úmyselné konanie zo strany obžalovaného, keďže tento len „preposlal“ poskytovateľovi doklady doručené obžalovanému dodávateľom,

- ohľadom právneho záveru v napadnutom rozsudku o obžalovaným protiprávnom zadržaní prostriedkov z rozpočtu ES, obžalovaný uviedol, že súd dospel k takému záveru na základe skutočnosti, že obžalovaný prostriedky nevrátil na základe výzvy poskytovateľa, pričom podľa obžalovaného zo žiadnej časti napadnutého rozsudku nevyplývajú úvahy súdu, na základe ktorých dospel k záveru o úmysle obžalovaného prechodne užívať prostriedky, je zjavné, že prostriedky NFP boli použité na obstaranie vecí, ktoré boli deklarované v projekte, ako aj v jednotlivých žiadostiach o platbu a sú aj v súčasnosti reálne používané a s uvedeným sa stotožnil aj súd, podľa obžalovaného nič v konaní nenasvedčuje záveru, že jeho úmyslom bolo dočasne si prostriedky privlastniť a úmyslom a vôľou obžalovaného bolo NFP použiť na obstaranie deklarovaných vecí, pričom tie najdrahšie položky aj skutočne obstaral (ohraňovacie lisy, plazmu, obrábacie centrum) a vzhľadom na záväzné stanovisko uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 TdoV 1/2017 (uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 10/2018), ktoré za rozhodujúcu považuje vôľu páchatel'a buď trvale si prostriedky prisvojiť alebo prechodne prostriedky užívať, pričom v prípade protiprávneho zadržania musí nastať následok neoprávneného užívania cudzej veci podľa § 215 ods. 1 Tr. zák., nenastal tvrdený následok, t. j. protiprávne zadržanie prostriedkov, pretože absentuje základný úmysel prechodne užívať prostriedky, ktorý definuje existenciu tohto následku a objektívne ani nemohol taký následok podľa § 215 ods. 1 Tr. zák. nastať, pretože prostriedky, ktoré prijímateľovi poskytol poškodený, sa stali vlastníctvom prijímateľa a s týmto záverom sa stotožňuje aj právna teória (komentáre k Trestnému

zákonu) a pokiaľ sa teda v prípade NFP nejednalo o cudzie prostriedky, ale sa jednalo o vlastné prostriedky prijímateľa, spôsobenie následku protiprávneho zadržania je vylúčené; podľa obžalovaného je otáznym, na základe akých úvah dospel súd k záveru, že predloženie nesprávneho dokladu môže vyvolať kauzálnym nexom protiprávnosť zadržania prostriedkov, t. j. nevrátenie prostriedkov na základe výzvy poškodeného, teda akým spôsobom príčinne ovplyvňuje nesprávny doklad nevrátenie prostriedkov,

- ohľadom výšky spôsobenej škody obžalovaný uviedol, že túto namieta, keďže bola vyčíslená vo vzťahu k ohraňovacím lisom, obrábaciemu centru a stroju na výrobu hydraulických hadíc v plnej výške, t. j. ako keby ich obžalovaný neobstaral, tieto sa však v prevádzke obžalovaného reálne nachádzali v čase oboch kontrol a je podľa obžalovaného neprípustné, aby bola konštatovaná škoda v plnej výške ich obstarávacej ceny, hoci existencia strojov bola preukázaná, nie je možné kvôli absencii identifikačného štítu ohraňovacieho lisu sa tváriť, že vôbec lis neexistuje, rovnako v prípade obrábacieho centra, že žiadne obrábacie centrum obžalovaný neobstaral a pokiaľ aj bolo skutočne dodané obrábacie centrum s novým vretenom a repasovaným rámom, nie je možné prijať záver, že takéto centrum neexistuje, tiež v prípade stroja na výrobu hydraulických hadíc je konštatovaná škoda, ktorá vychádza z plnej výšky deklarovanej ceny tohto stroja, pričom existencia rezačky hadíc bola identifikovaná už v rámci prvej kontroly a obžalovaný touto rezačkou disponuje aj v súčasnosti, rezačka hadíc je pritom samostatným strojom nespojeným so strojom na výrobu hadíc a pre absenciu rezačky hadíc súd dospel k záveru o škode, ako keby samotný stroj na výrobu hadíc vrátane orezávačky pryže vôbec neexistoval, a teda obyčajné formálne nedostatky sú kriminalizované v úplnom rozpore s princípom ultima ratio trestného práva a aký by mal byť motív a úmysel obžalovaného spôsobiť škodu, keď projekt v konečnom dôsledku plnil deklarovaný účel, prostriedky neboli použité na iný alebo súkromný účel a obžalovaný reálne vykonával deklarovanú výrobnú činnosť, podľa obžalovaného nebola v konaní dokázaná subjektívna stránka a samotné predloženie prípadne nesprávneho dokladu samo osebe nepreukazuje existenciu úmyslu spôsobiť daný následok a ako mohol byť poškodený rozpočet ES, keď prostriedky boli reálne použité na deklarovaný účel.

K podanému odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom obhajcu JUDr. Milana Žoldoša podaním z 22. decembra 2019, ktoré bolo prvostupňovým súdom následne zaslané za už predloženým spisom na odvolací súd (doručené na odvolací súd 27. decembra 2019) tým spôsobom, že argumentáciu prokurátora v odvolaní považuje za tendenčnú, účelovú, vnútorne rozpornú, zjavne neopodstatnenú a v rozpore s objektívnou realitou, pričom poukázal na tieto základné skutočnosti:

- prokurátor ignoroval výpovede členov prvej kontrolnej skupiny z roku 2012 (M., S.), svedka A. a obžalovaný predložil zoznam viac ako 20 pracovníkov, ktorí reálne obsluhovali dané stroje,
- súd výslovne uviedol, že z verejne prístupných zdrojov (www.finstat.sk) vyplýva reálne vykonávanie podnikateľskej činnosti obžalovaným a funkčnosť jeho prevádzky s tým, že podľa dosiahnutých tržieb, ktoré konkrétne vo vyjadrení za jednotlivé roky uvádza, tieto rástli radikálne po obstaraní daných strojov a v roku 2013 boli cez jeden milión eur,
- v čase výkonu kontroly v roku 2013 neboli niektoré stroje v činnosti z dôvodu povahy objednávok a zamerania výroby a žiadne ustanovenie zmluvy o NFP ani iný dokument nestanovuje, že všetky stroje musia byť súčasne činné,
- výpovede členov druhej kontrolnej skupiny sú účelové, je ťažké očakávať odpad pri strojoch, ktoré ho neprodukurujú, poškodený po predložení akejkoľvek monitorovacej správy nenamietol, že by projekt nespĺnil sledovaný účel,
- pokiaľ prokurátor spochybnil, či sa v prípade obžalovaného jedná o tú istú prevádzku, tak obžalovaný ešte v roku 2015 informoval vyšetrovateľa o zmene adresy prevádzky z N. do R., k čomu predložil list z 25. novembra 2015,
- následky sprenevery a protiprávneho zadržania prostriedkov sa vzájomne vylučujú, môže nastať jeden následok alebo druhý, nikdy kumulatívne (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 TdoV 1/2017), uvedené následky podmieňujú aj čas dokonania skutku, ktorý je odlišný pri každom z týchto následkov, nie je potom zrejmé z argumentácie prokurátora, kedy mal byť vlastne skutok spáchaný a otáznym zostáva, prečo práve kontrola z roku 2013, o ktorú sa prokurátor opiera, by mala byť určujúca pre toto konanie, prokurátor odignoroval výsledky prvej kontroly z roku 2012, ktorá potvrdila existenciu všetkých strojov a je vylúčené, aby prostriedky boli vynaložené na iný účel, samotný prokurátor nemá jasno v tom, kedy malo dôjsť k spáchaniu skutku a ktoré časti objektívnej stránky skutkovej podstaty

mali byť naplnené a za takýchto okolností je neprimerané, aby žiadal uloženie prísnejšieho trestu,
- prokurátor žiada uložiť obžalovanému trest odňatia slobody minimálne na úrovni dolnej hranice trestnej sadzby, t. j. taký trest, aký by bol adekvátny v prípade, keď by vo výrobnej hale nebol žiaden stroj, obžalovaný nevykonával žiadnu činnosť a prostriedky by použil na vlastnú spotrebu, čo je v rozpore s objektívnou realitou preukázanou dokazovaním, obžalovaný uvádza, že jednoznačne preukázal, že obstaral napr. najdrahšie položky (ohraňovacie lisy) v rovnakej kvalite, rovnakého typu, výrobcu ako deklaroval voči poskytovateľovi a hoci vznikli určité nejasnosti ohľadne identifikačných štítkov, je obžalovanému pričítaná škoda, ako keby stroje za cca 400 tis. eur vôbec neexistovali a taký trest má byť uložený za chýbajúci štítok, keď obžalovaný preukázateľne objednal dodanie nového obrábacieho centra a na dodanom stroji bol štítok nasvedčujúci, že išlo o repasované zariadenie, hoci s úplne novým vretenom, ktoré je najpodstatnejšie z celého stroja, podľa obžalovaného sa kriminalizuje prípadná jeho nedbanlivosť pri preberaní stroja a z toho ešte nevyplyva úmysel obžalovaného a je mu pričítaná škoda, ako keby žiadne obrábacie centrum ani neobstaral a tiež obžalovaný aj v súčasnosti disponuje identickým a kompletným strojom na výrobu hydraulických hadíc a olejovým hospodárstvom.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) na rozhodnutie o podaných odvolaniach 23. decembra 2019. Odvolací súd zistil, že prvostupňový súd nezaslal písomnosti týkajúce sa podaných odvolaní dotknutým procesným stranám, hoci s poukazom na princíp kontradiktórnosti tak mal urobiť, a preto odvolací súd zaslal

- odôvodnenie odvolania obžalovaného na vyjadrenie poškodenému, pričom poškodený sa k nemu nevyjadril,
- vyjadrenie obžalovaného k odvolaniu prokurátora na vedomie prokurátorovi.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a

akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev, z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločenstvami alebo v zastúpení Európskych spoločenstiev na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Podľa § 261 ods. 4 písm. a) Tr. zák. odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu (škodou veľkého rozsahu sa podľa § 125 ods. 1 Tr. zák. rozumie suma dosahujúca najmenej päťstónásobok sumy 266 eur, t. j. 133 tis. eur).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd proti rozsudku vydanom Špecializovaným trestným súdom (§ 315 Tr. por.) na základe podaných odvolaní prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., pričom skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil. Zo spisového materiálu vyplýva, že rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý aj odvolaním podaným proti všetkým jeho výrokom, čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku v celom rozsahu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Ku konaniu na prvostupňovom súde odvolací súd uvádza, že obžaloba bola na prvostupňový súd podaná 31. júla 2017 a táto bola spolu s výzvou na vykonanie dôkazov doručovaná dotknutým procesným stranám (zo spisu nevyplýva doručovanie výzvy na vykonanie dôkazov poškodenému), ktoré boli riadne predvolané, resp. upovedomené o termínoch hlavného pojednávania (zo spisu nevyplýva upovedomenie poškodeného o termíne hlavného pojednávania konaného 23. januára 2018).

Dokazovanie bolo vykonané na hlavnom pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo v termíne od 17. do 19. januára 2018, kedy po prednesení obžaloby prokurátorom, obžalovaný k obžalobe vyhlásil, že je nevinný a následne bol vypočutý, potom boli vypočutí svedkovia RNDr. O. N., Ing. W. B., M. P., Ing. A. Y., M. A., boli prečítané z prípravného konanie svedecké výpovede O. Z., F. Y. a Mgr. A. D. a listinné dôkazy uvedené v zápisnici o hlavnom pojednávaní. O obžalobe bolo prvýkrát rozhodnuté prvostupňovým súdom rozsudkom z 23. januára 2018, sp. zn. BB-3T/26/2017, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu poškodenia finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. na skutkovom základe v ňom uvedenom s uložením podmieneného trestu odňatia slobody vo výmere dva roky so skúšobnou dobou tri roky a zákazom činnosti spočívajúcom v zákaze účasti na akýchkoľvek projektoch financovaných zo zdrojov štátneho rozpočtu a zdrojov Európskej únie na štyri roky s tým, že poškodený bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilný proces.

Na základe odvolaní podaných obžalovaným a prokurátorom proti výroku o vine bol uvedený rozsudok prvostupňového súdu z 23. januára 2018, sp. zn. BB-3T/26/2017, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2019, sp. zn. 5To 4/2018, zrušený v celom rozsahu podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr. por. a prvostupňovému súdu bola podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátená, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Dôvodom zrušenia rozsudku bola najmä skutočnosť, že dôkazy boli vyhodnotené jednostranne v prospech obžalovaného s tým, že odvolacím súdom bolo uložené, aby prvostupňový súd vypočul svedkov Mgr. M. a Ing. S. na priebeh a výsledky kontroly, ktorú vykonali.

Odvolací súd zistil, že prvostupňový súd jeho rozhodnutie rešpektoval a vykonal dôkazné prostriedky, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil a na hlavnom pojednávaní konanom 8. októbra 2019 bol opätovne vypočutý obžalovaný, potom boli vypočutí svedkovia Ing. S. S. a Mgr. V. M., boli prečítané

správy z kontroly z 28. septembra 2012 a z 5. júna 2013, prvostupňový súd odmietol návrhy obhajoby na doplnenie dokazovania a po vyhlásení dokazovania za skončené boli prednesené záverečné reči a posledné slovo, po ktorých bol vyhlásený rozsudok v znení uvedenom na začiatku odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Odvolací súd z takto vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom na základe odvolaní podaných obžalovaným a prokurátorom zistil, že napadnutý rozsudok je nutné zrušiť v celom rozsahu z dôvodov § 321 ods. 1 písm. b), písm. c) a písm. d) Tr. por. pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pre pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy a pre porušenie ustanovenia Trestného zákona. Zároveň odvolací súd rozhodol podľa § 322 ods. 1 Tr. por. o vrátení veci prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, keďže doplnenie konania odvolacím súdom by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami, resp. mohlo by viesť k iným skutkovým záverom. Uvedené zistenia odvolacieho súdu vyplývajú z nasledujúcich skutočností.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada voľného hodnotenia dôkazov ustanovená vo vyššie citovanom § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej má súd hodnotiť dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarala strana alebo súd. Táto základná zásada trestného konania musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétneho meritórneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom v odôvodnení rozsudku musí súd uviesť všetky náležitosti podľa vyššie citovaného 168 ods. 1 Tr. por. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva požiadavka, aby každé rozhodnutie bolo dostatočne a presvedčivo odôvodnené, keďže rozhodnutie by malo byť zákonné a spravodlivé (z pohľadu výroku) a presvedčivé (z pohľadu odôvodnenia). Odôvodnenie rozhodnutia má presvedčiť o opodstatnenosti výrokov rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti, zákonnosti a spravodlivosti. Riadne odôvodnenie rozhodnutia má vplyv jednak na možnosť uvádzať návrhy a argumenty procesnými stranami s tým, aby bolo k nim zaujaté stanovisko v odôvodnení rozhodnutia, resp. na možnosť účinne napadnúť rozhodnutie opravným prostriedkom, jednak na zabránenie tomu, aby bolo rozhodnutie arbitrárne, resp. naopak, aby bolo rozhodnutie preskúmateľné. V tejto súvislosti netreba opomenúť na tú skutočnosť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je právo obžalovaného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Odvolací súd v tejto súvislosti z pohľadu prejednávanej veci uvádza, že skutkové a právne závery uvedené v napadnutom rozsudku nie sú v niektorých základných častiach relevantným spôsobom zdôvodnené, resp. neboli k nim vykonané relevantné dôkazné prostriedky, pričom zároveň je napadnutý rozsudok sčasti vecne nesprávny. Podľa odvolacieho súdu napadnutý rozsudok obsahuje nasledujúce základné nedostatky, ktoré bude musieť prvostupňový súd pri novom prejednaní veci odstrániť.

1. V prvom rade odvolací súd v zhode so svojím predošlým zrušovacím uznesením z 20. júna 2019, sp. zn. 5 To 4/2018, uvádza a nie je žiadny relevantný dôvod, aby v tomto ohľade svoj názor zmenil, že z pohľadu posúdenia trestnosti konania obžalovaného, je právne relevantná kontrola na mieste vykonaná 5. júna 2013, keďže aj v čase jej vykonania, mal obžalovaný ako prijímateľ nenávratného finančného príspevku („NFP“) spĺňať všetky podmienky, ktoré vyplývali z dotknutej zmluvy o poskytnutí NFP, podľa ktorej sa prijímateľ zaviazal použiť poskytnutý NFP v súlade s podmienkami stanovenými v zmluve, pričom sa zaviazal, že v období piatich rokov od finančného ukončenia projektu nedôjde k podstatnej zmene projektu. V tomto ohľade nie je určujúce, že v čase predošlej kontroly vykonanej 28. septembra 2012, neboli zistené relevantné pochybenia. Prvostupňový súd pritom v napadnutom rozsudku podrobne uviedol vecné dôvody, na základe ktorých s ohľadom na vykonané dôkazné prostriedky na hlavnom pojednávaní, považoval zistenia kontroly vykonanej 5. júna 2013 za objektívne a v súlade s realitou a odvolací súd (v súlade so zrušovacím uznesením z 20. júna 2019, sp. zn. 5 To

4/2018) sa s ním v tomto ohľade stotožňuje a na tieto dôvody odkazuje bez nutnosti ich opakovania v tomto rozhodnutí.

Iná situácia je ohľadom kvalifikácie konania obžalovaného v právnej vete napadnutého rozsudku („predložil nesprávny doklad a tým umožnil protiprávne zadržanie prostriedkov z rozpočtu Európskych spoločností a spôsobil tým škodu veľkého rozsahu“), k čomu odvolací súd uvádza (odhliadnuc od nutnosti špecifikácie druhu rozpočtu Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1 Tr. zák., teda či ide o prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločností, z rozpočtu spravovaného Európskymi spoločnosťami alebo v zastúpení Európskych spoločností), že z ustálenej súdnej praxe (R 98/2018-I. - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2018, sp. zn. 1 TdoV 1/2017) výslovne vyplýva, že na účel aplikácie § 261 ods. 1 Tr. zák. „spôsobenie sprenevery“ obsahovo zodpovedá následku trestného činu sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák. (ako trvalé prisvojenie si poskytnutých prostriedkov), zatiaľ čo „protiprávne zadržanie prostriedkov“ obsahovo zodpovedá následku trestného činu neoprávneného užívania cudzej veci podľa § 215 ods. 1 Tr. zák. (ako neoprávnené prechodné užívanie prostriedkov, neskôr refundovaných poskytovateľovi alebo dodatočne použitých na pôvodne určený účel) s tým, že rozhodujúcim kritériom rozdielu medzi oboma druhmi následku je špecifikácia úmyslu dotknutej osoby obžalovaného v čase jeho konania. Zverejnením predmetného rozhodnutia v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 10/2018 sa uvedené stalo určujúcim ohľadom právneho posúdenia konania obžalovaného, či jeho konanie umožnilo spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov, pričom použitý iný výklad naposledy uvádzaného pojmu v iných rozhodnutiach tunajšieho súdu sa stal neaktuálnym a je preto nedôvodným, aby na tieto prvostupňový súd poukazoval bez zohľadnenia vyššie uvedeného rozhodnutia uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

Použitím uvedeného na prejednávajúcu vec je potom zrejmé, že u obžalovaného nemohlo ísť v prípade neoprávnene poskytnutého NFP o úmysel neoprávneného prechodného užívania prostriedkov a z vykonaného dokazovania nemohol vyplývať taký úmysel, ale práve úmysel ich trvalého prisvojenia si, keďže obžalovaným boli predložené doklady, na základe ktorých si ako konateľ obchodnej spoločnosti uplatnil v dotknutých žiadostiach o platbu na základe zoznamu deklarovaných výdavkov úhradu platieb ním zaplatených za predmetné strojné zariadenia a po ich uhradení zo strany poskytovateľa NFP si tieto finančné prostriedky chcel trvalo ponechať (na margo uvedeného odvolací súd upozorňuje, že v novom konaní sa bude musieť prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom vyjadriť vo svojom meritórnom rozhodnutí aj k otázke zavinenia v konaní obžalovaného, keďže relevantným spôsobom táto skutočnosť v napadnutom rozhodnutí rozvedená nie je). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že v prvom zrušenom rozsudku prvostupňový súd z tohto pohľadu právnu vetu ohľadom § 261 ods. 1 Tr. zák. formuloval správne, keď v nej uviedol, že obžalovaný predložil nesprávny doklad a tým umožnil spôsobenie sprenevery prostriedkov z rozpočtu Európskych spoločností. Odvolací súd pritom vo svojom zrušovacom uznesení z 20. júna 2019, sp. zn. 5 To 4/2018, v tomto smere z pohľadu právneho posúdenia skutku prvostupňovému súdu takú skutočnosť nevytkol a nie je zrejmé, z akého dôvodu prvostupňový súd dospel v tomto k inému záveru, keď k tomu nevykonal žiadne nové dôkazné prostriedky - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.

V tomto ohľade odvolací súd pripomína, že z dotknutej rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu je zrejmé, že k neoprávnenému použitiu NFP dochádza už dňom poskytnutia NFP na základe predloženia nesprávneho dokladu, a teda následné úkony zo strany poskytovateľa ohľadom žiadosti o vrátenie neoprávnene poskytnutých finančných prostriedkov, resp. podania žaloby (návrhu na vydanie platobného rozkazu) a následného vydania rozsudku (platobného rozkazu) v civilnom sporovom konaní, majú iba deklaratórny charakter a z pohľadu naplnenia znakov trestného činu podľa § 261 ods. 1 Tr. zák. sú nepodstatnými. V tomto ohľade je potom aj právne bezvýznamná odvolacia námietka, ktorou s poukazom na ustálenú súdnu prax (R 33/2019) obžalovaný namieta, že v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci ešte nebol skutok dokonaný (poukázaním na to, že obžalovanému v čase jeho vydania ešte plynula lehota na vrátenie dotknutého NFP na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov zaslanej poskytovateľom prostredníctvom Slovenskej inovačnej a energetickej

agentúry) a že teda nemohlo byť vo veci začaté trestné stíhanie so zákonom predpokladanými účinkami.

2. V skutkovej vete napadnutého rozsudku prvostupňový súd uvádza, že konaním obžalovaného mala byť spôsobená poškodenému škoda vo výške 193.226,68 eur, t. j. 85 % z poskytnutej sumy neoprávnene čerpaného NFP. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nevyplývajú relevantné skutočnosti, ako prvostupňový súd dospel k uvedenej sume, resp. z ktorých vykonaných dôkazných prostriedkov a akým spôsobom prvostupňový súd dospel k tomuto záveru - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. Odvolací súd k tomu uvádza, že prvostupňový súd v skutkovej vete iba uviedol hodnotu jednotlivých strojných zariadení bez toho, aby v odôvodnení konkrétne uviedol, z ktorých vykonaných dôkazných prostriedkov vyplýva daná nadobúdacia cena (na margo uvedeného odvolací súd uvádza, že len v prípade kompletného olejového hospodárstva a stroja na výrobu hydraulických hadíc táto nepriamo vyplýva z citovaných kontrolných zistení zo Správy z kontroly na mieste č. 10/1020/2013 z 5. júna 2013 uvádzaných na str. 8 napadnutého rozsudku). Aj keď to môže byť považované za samozrejmosť, ide o takú základnú skutkovú okolnosť, ktorej musí byť venovaná náležitá pozornosť v odôvodnení meritérneho rozhodnutia a v novom konaní bude potrebné, aby prvostupňový súd nadobúdaciu cenu jednotlivých strojných zariadení v odôvodnení svojho rozhodnutia špecifikoval, a to z akých, na hlavnom pojednávaní vykonaných dôkazných prostriedkov táto vyplýva a ako sa následne dopracoval aj k výslednej sume spôsobenej škody.

3. V skutkovej vete napadnutého rozsudku prvostupňový súd uvádza, že konaním obžalovaného došlo k porušeniu § 31 ods. 1 písm. n) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a čl. 1 bodu 4 a čl. 14 ods. 1 písm. c), e), g) a h) Všeobecných zmluvných podmienok k zmluve o poskytnutí NFP. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však nevyplývajú skutočnosti ako prvostupňový súd dospel k uvedeným zisteniam, v čom konkrétne malo dôjsť k ich porušeniu a dokonca tieto ustanovenia nie sú v odôvodnení ani len uvádzané, resp. pokiaľ aj prvostupňový súd poukazuje na str. 13 posledný odsek napadnutého rozsudku na čl. 1 bod 4 Všeobecných zmluvných podmienok, tak uvedené zároveň neguje tým, že v predvetí na str. 12 napadnutého rozsudku tento svoj záver označuje za neaktuálny („sklopeným fontom označené úvahy sa však na základe rozhodnutia odvolacieho súdu stali neaktuálne”) - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. Pokiaľ prvostupňový súd v skutkovej vete uvádza, že konaním obžalovaného došlo k porušeniu konkrétnych ustanovení zákona alebo zmluvy o poskytnutí NFP, tieto je nutné rozviesť v odôvodnení meritérneho rozhodnutia jednak ich opisom, jednak uvedeným konkrétnych skutočností, ktoré viedli súd k danému zisteniu o ich porušení.

4. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 8. októbra 2019 vyplýva, že prvostupňový súd podľa § 272 ods. 3 Tr. por. odmietol vykonať dôkazy navrhnuté obžalovaným prostredníctvom obhaju (zistiť existenciu elektronického formu spisu týkajúcu sa kontrol a zabezpečiť z neho fotografie a vypočít svedka O.). Z napadnutého rozsudku nevyplývajú dôvody takého postupu a rozhodnutia (prvostupňový súd uviedol v napadnutom rozsudku iba dôvody odmietnutia vykonania dôkazov, o ktorých rozhodol ešte pred vydaním svojho prvého rozsudku), pričom podľa vyššie citovaného § 168 ods. 1 Tr. por. z odôvodnenia rozsudku musí byť okrem iného zrejmé, prečo súd nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. Odvolací súd k tomu uvádza, že nie je povinnosťou súdu vykonať všetky dôkazné prostriedky navrhované procesnými stranami (v tomto ohľade je určujúcim hľadiskom zásada náležitého zistenia skutkového stavu), avšak pokiaľ súd niektorý z navrhnutých dôkazných prostriedkov odmietne vykonať, musí uviesť vecné dôvody takého svojho postupu (rozhodnutia o odmietnutí vykonať dôkaz), aby také jeho rozhodnutie týkajúce sa dokazovania bolo preskúmateľné v prípadnom konaní o opravnom prostriedku. Pokiaľ teda v novom konaní prvostupňový súd nevyhovie návrhu niektorej procesnej strany na doplnenie dokazovania, bude nutné nielen o tom rozhodnúť na hlavnom pojednávaní, ale v meritéornom rozhodnutí aj uviesť vecné dôvody, na základe ktorých tak rozhodol.

5. Prvostupňový súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu s poukazom, že daný projekt funguje spôsobom dokumentovaným obžalovaným a dátami

z verejne prístupných zdrojov. Odvolací súd k tomu uvádza, že súd môže k určitému záveru dospieť len na základe vykonaných dôkazných prostriedkov a z nich zabezpečených dôkazov a nie je možné poukazovať v rozsudku na údaje z verejne dostupných zdrojov bez toho, aby tieto boli dokazovaním vykonané na hlavnom pojednávaní, t. j. aj také údaje, informácie či poznatky treba do spisu zabezpečiť a vykonať niektorým z dôkazných prostriedkov na hlavnom pojednávaní a až na základe takto zabezpečenom dôkaze môže súd dospieť k určitému záveru - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. V tejto súvislosti považuje odvolací súd za potrebné poukázať na obsah odvolania prokurátora v tej časti, v ktorej sa namieta, že pokiaľ prvostupňový súd uveril obhajobe, že v súčasnosti projekt funguje, ide o jednostranné tvrdenie obhajoby, ktoré prvostupňový súd nekriticky prijal bez toho, aby objektívne zisťoval, či skutočne tvrdenia obžalovaného v tomto ohľade a ním predložená fotodokumentácia sa reálne zhoduje s daným projektom, ohľadom ktorého mal byť obžalovanému poskytnutý NFP. Podľa odvolacieho súdu v tomto ohľade bude teda nutné na hlavnom pojednávaní doplniť dokazovanie, aby bol objektívne zadokumentovaný súčasný stav projektu z pohľadu možnosti ukladania trestu s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, ktoré bolo teda použité predčasne - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. V tomto ohľade sa odvolací súd na druhej strane nestotožňuje s odvolacou námietkou prokurátora, že taká skutočnosť (reálne fungujúci projekt, ohľadom ktorého bol poskytnutý NFP) by v zásade nemohla byť dôvodom na prípadné použitie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, a to zároveň pri zohľadnení doby, ktorá uplynula od skutku, ktorý je predmetom trestného stíhania.

6. Obžalovanému bol v napadnutom rozsudku uložený podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom podľa § 51 ods. 1 Tr. zák., pričom však v rozpore s tým bola skúšobná doba určená nesprávne podľa § 50 ods. 1 Tr. zák., a nie podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. Zároveň v prípade uloženia probačného dohľadu je podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. súd povinný ako súčasť probačného dohľadu uložiť určité obmedzenia alebo povinnosti (v každom prípade minimálne jedno obmedzenie, resp. povinnosť), čo prvostupňový súd neurobil (tým sa podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom odlišuje od podmieneného trestu odňatia slobody uloženého bez probačného dohľadu, ktorý je však možné uložiť len pri treste odňatia slobody neprevyšujúcom dva roky) - dôvod zrušenia napadnutého rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. V súvislosti s ukladaným trestom odvolací súd tiež poukazuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zjavné, ako prvostupňový súd dospel k výmere uloženého peňažného trestu, resp. ako pri jeho ukladaní prihliadol na osobné a majetkové pomery obžalovaného (§ 57 ods. 1 Tr. zák.), keď zo spisu nevyplýva, že by tieto reálne aj zisťoval aspoň výsluchom samotného obžalovaného, čo má následne vzťah aj k posudzovaniu dôvodnosti odvolacej námietky prokurátora z pohľadu namietania symbolickosti uloženia peňažného trestu vzhľadom na výšku spôsobenej škody. Pri novom prejednaní veci bude musieť prvostupňový súd v tomto ohľade jednak minimálne vypočítať obžalovaného k jeho osobným a majetkovým pomerom, resp. tieto zisťovať inými dôkaznými prostriedkami (tieto je nutné zisťovať aj z pohľadu účelu trestu podľa § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého ide o zisťovanie pomerov obžalovaného, pričom odvolací súd poukazuje, že tá skutočnosť, že obžalovaný nebol vypočítaný k jeho aktuálnym osobným pomerom, mala za následok, že obžalovaný sa až v poslednom slove na hlavnom pojednávaní vyjadril, že dve z jeho troch maloletých detí sú ťažkými hemofilikmi stupňa A). Odvolací súd upozorňuje, že v prípade, ak opätovne dôjde k ukladaniu podmieneného trestu odňatia slobody s probačným dohľadom, bude nutné uložiť skúšobnú dobu podľa správneho zákonného ustanovenia spolu s uložením obmedzení alebo povinností, ktoré budú súčasťou probačného dohľadu.

Zhrnutím odvolací súd uvádza, že na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu je sčasti vecne nesprávny (právne posúdenie skutku ako protiprávne zadržanie prostriedkov) a sčasti neúplný, keďže neobsahuje všetky zákonné náležitosti (prvostupňový súd k určitým tvrdeniam a záverom uvádzaným v skutkovej vete neuviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantné skutočnosti a úvahy, z ktorých by vyplývalo ako k nim dospel a tiež nezodôvodnil nevyhovenie návrhom na vykonanie ďalších dôkazov) a zároveň prvostupňový súd nevykonával na hlavnom pojednávaní všetky dôkazné prostriedky týkajúce sa uloženého trestu. Keďže nie je úlohou odvolacieho súdu pri nečinnosti prvostupňového súdu nahrádzať jeho činnosť, bolo nevyhnutné aj vzhľadom na zachovanie princípu dvojinštančnosti konania, aby bol napadnutý rozsudok v celom

rozsahu zrušený a vec vrátená prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, pričom k dôvodom uvádzaným v podaných odvolaniach a vo vyjadrení k odvolaniu, je predčasné sa vyjadrovať vzhľadom na spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu a ním uvádzané dôvody v tomto rozhodnutí (pokiaľ nepovažoval odvolací súd za nutné sa k nim vyjadriť v rámci ním uvádzanej argumentácie).

Po vrátení veci na nové konanie a rozhodnutie bude musieť prvostupňový súd vykonať minimálne tie dôkazné prostriedky, ktorých vykonanie výslovne vyplýva z vyššie uvedených skutočností, ako aj ďalšie dôkazné prostriedky, ak to bude považovať za potrebné vzhľadom na stranami uplatnené návrhy, resp. ktorých potreba vykonania vyplynie z doplneného dokazovania. Pritom bude nutné, aby prvostupňový súd podľa § 2 ods. 12 Tr. por. dôsledne a objektívne vyhodnotil dôkazné prostriedky vykonané zákonným spôsobom a dôkazy z nich získané, t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia, ktoré však musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne a zbral do úvahy pri rozhodovaní aj skutočnosti rozvedené odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, pričom vyhodnotenie dokazovania nemôže byť svojvoľné, musí byť logicky zdôvodniteľné a musí vyplývať z obsahu dôkazných prostriedkov vykonaných na hlavnom pojednávaní a následne vo veci spravodlivo rozhodol s tým, že písomné vyhotovenie meritórneho rozhodnutia, vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby podľa ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka takého meritórneho rozhodnutia, ktoré dáva dostatočným a presvedčivým spôsobom odpovede na všetky relevantné otázky týkajúce sa predmetu súdnej ochrany.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.